

**BEZPŁATNY DOSTĘP UCZNIÓW
DO PODRĘCZNIKÓW –
ROLA I ZADANIA BIBLIOTEKI SZKOLNEJ**

Akty prawne regulujące wprowadzenie i korzystanie z darmowych podręczników

- ✓ Ustawa z dnia 21 lutego 2014 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty
- ✓ Ustawa z dnia 30 maja 2014 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw zwana „ustawą podręcznikową”
- ✓ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lipca 2014 r. w sprawie udzielania dotacji celowej na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe
- ✓ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 8 lipca 2014 r. w sprawie dopuszczania do użytku szkolnego podręczników

Wybrane artykuły z Ustawy z dnia 30 maja 2014 r. dotyczące darmowych podręczników

Art. 22 ac. 1.

Uczniowie szkół podstawowych i gimnazjów mają prawo do bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych, przeznaczonych do obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, określonych w ramowych planach nauczania ustalonych dla tych szkół.

Wybrane artykuły z Ustawy z dnia 30 maja 2014 r. dotyczące darmowych podręczników

Ustawa definiuje wskazane grupy zbiorów:

- ✓ podręcznik – podręcznik dopuszczony do użytku szkolnego
- ✓ materiał edukacyjny – materiał zastępujący lub uzupełniający podręcznik, umożliwiający realizację programu nauczania, mający postać papierową lub elektroniczną
- ✓ materiał ćwiczeniowy – materiał przeznaczony dla uczniów służący utrwaleniu przez nich wiadomości i umiejętności.

Wybrane artykuły z Ustawy z dnia 30 maja 2014 r. dotyczące darmowych podręczników

Art. 22 ad. 1.

Wyposażenie szkół podstawowych w podręczniki do zajęć z zakresu edukacji: polonistycznej, matematycznej, przyrodniczej i społecznej w klasach I-III zapewnia minister właściwy do spraw oświaty i wychowania. Podręczniki te stają się własnością organu prowadzącego szkołę podstawową z dniem ich przekazania przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

Wybrane artykuły z Ustawy z dnia 30 maja 2014 r. dotyczące darmowych podręczników

Art. 22 ae.

1. Wyposażenie:

- 1) szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej w podręczniki do zajęć z zakresu danego języka obcego nowożytnego, materiały edukacyjne do zajęć z zakresu danego języka obcego nowożytnego lub materiały ćwiczeniowe, dla klas I-III,
- 2) szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej w podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe, dla klas IV-VI,

Wybrane artykuły z Ustawy z dnia 30 maja 2014 r. dotyczące darmowych podręczników

- 3) gimnazjów i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie gimnazjum w podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe - jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej, wykonywanym przez jednostki samorządu terytorialnego prowadzące te szkoły.
2. W przypadku szkół podstawowych i gimnazjów prowadzonych przez osoby prawne inne niż jednostki samorządu terytorialnego lub osoby fizyczne, zapewnienie sfinansowania kosztu zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych, o których mowa w ust. 1, jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej, wykonywanym przez jednostki samorządu terytorialnego obowiązane do prowadzenia szkół odpowiedniego typu i rodzaju.

Wybrane artykuły z Ustawy z dnia 30 maja 2014 r. dotyczące darmowych podręczników

3. Na realizację zadania, o którym mowa w ust. 1 i 2, jednostka samorządu terytorialnego otrzymuje dotację celową z budżetu państwa, udzielaną przez wojewodę.

Wybrane artykuły z Ustawy z dnia 30 maja 2014 r. dotyczące darmowych podręczników

Art. 9

Prawo do bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych, uczniowie szkół podstawowych i gimnazjów uzyskują, począwszy od roku szkolnego:

2014/2015 – uczniowie klasy I szkoły podstawowej

2015/2016 – uczniowie klas II i IV szkoły podstawowej oraz I klasy gimnazjum

2016/2017 – uczniowie klas III i V szkoły podstawowej oraz II klasy gimnazjum

2017/2018 – uczniowie klas VI szkoły podstawowej oraz III gimnazjum.

Najważniejsze artykuły ustawy odnoszące się do obowiązków biblioteki szkolnej

Art. 22 aj.

1. W bibliotece szkolnej są gromadzone podręczniki, materiały edukacyjne, materiały ćwiczeniowe i inne materiały biblioteczne.
2. Czynności związane z zakupem do biblioteki szkolnej podręczników, materiałów edukacyjnych, materiałów ćwiczeniowych i innych materiałów bibliotecznych oraz czynności związane z gospodarowaniem tymi podręcznikami i materiałami wykonuje dyrektor szkoły.

Najważniejsze artykuły ustawy odnoszące się do obowiązków biblioteki szkolnej

Art. 22 ak.

1. Szkoła podstawowa i gimnazjum nieodpłatnie:
 - 1) wypożycza uczniom podręczniki lub materiały edukacyjne, mające postać papierową, lub
 - 2) zapewnia uczniom dostęp do podręczników lub materiałów edukacyjnych, mających postać elektroniczną, lub
 - 3) przekazuje uczniom materiały ćwiczeniowe bez obowiązku zwrotu lub je udostępnia.

Najważniejsze artykuły ustawy odnoszące się do obowiązków biblioteki szkolnej

2. Szczegółowe warunki korzystania przez uczniów z podręczników lub materiałów edukacyjnych określa dyrektor szkoły, uwzględniając konieczność zapewnienia co najmniej trzyletniego okresu używania tych podręczników lub materiałów.

3. W przypadku uszkodzenia, zniszczenia lub niezwrócenia podręcznika lub materiału edukacyjnego szkoła podstawowa i gimnazjum może żądać od rodziców ucznia zwrotu:

- 1) kosztu zakupu podręcznika lub materiału edukacyjnego lub
- 2) kosztu podręcznika do zajęć z zakresu edukacji: polonistycznej, matematycznej, przyrodniczej i społecznej w klasach I-III szkoły podstawowej.

4. Kwota zwrotu, o której mowa w ust. 3 pkt 2, stanowi dochód budżetu państwa.

Co wynika z zapisów w ustawie dla działalności szkoły i biblioteki szkolnej?

1. Na szkoły podstawowe i gimnazja nałożono obowiązek zapewnienia uczniom **bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych zastępujących lub uzupełniających podręcznik oraz materiałów ćwiczeniowych**. Zmiana będzie wdrażana sukcesywnie, począwszy od 2014 r. w odniesieniu do uczniów klasy I szkoły podstawowej. W 2017 roku podręczniki dla uczniów wszystkich szkół podstawowych i gimnazjów będą bezpłatne.

Co wynika z zapisów w ustawie dla działalności szkoły i biblioteki szkolnej?

- 2. Podręczniki, materiały edukacyjne będą gromadzone w bibliotece szkolnej i wypożyczane uczniom lub udostępniane w postaci elektronicznej. Materiały ćwiczeniowe będą uczniom przekazywane bez obowiązku zwrotu po zakończeniu zajęć dydaktycznych w danym roku szkolnym.**
- 3. W gestii dyrektora pozostawiono opracowanie szczegółowych warunków korzystania przez uczniów z podręczników lub materiałów edukacyjnych - czyli opracowanie regulaminu korzystania z darmowego podręcznika.**

Co wynika z zapisów w ustawie dla działalności szkoły i biblioteki szkolnej?

4. Szkoły podstawowe i gimnazja będą mogły żądać od rodziców ucznia zwrotu kosztu zakupu podręcznika lub materiału edukacyjnego w przypadku jego uszkodzenia, zniszczenia lub niezwrócenia.
5. W przypadku „Naszego elementarza” kwota zwrotu stanowi dochód budżetu państwa i nie pozostaje w szkole. Koszt każdej z czterech części podręcznika „Nasz elementarz” to 4,34 zł. Nie jest możliwe żądanie ekwiwalentu rzeczowego.
6. Obowiązuje co najmniej trzyletni okres używania podręczników lub materiałów edukacyjnych.

Co wynika z zapisów w ustawie dla działalności szkoły i biblioteki szkolnej?

7. Wprowadzono dotację celową dla organów prowadzących szkoły podstawowe i gimnazja z przeznaczeniem na zakup:
- podręczników do zajęć z zakresu danego języka obcego nowożytnego, materiałów edukacyjnych do zajęć z tego języka lub materiałów ćwiczeniowych dla klas I-III szkoły podstawowej,
 - podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych dla klas IV-VI szkoły podstawowej,
 - podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych dla klas I-III gimnazjum.

Zadania biblioteki szkolnej

1. Ewidencja i wypożyczanie darmowych podręczników.
2. Opracowanie - wspólnie z dyrektorem - regulaminu wypożyczania darmowych podręczników z biblioteki szkolnej, w szczególności z informacją dot. przypadku uszkodzenia, zniszczenia lub niezwrócenia ich do biblioteki szkolnej.

Wytyczne do sposobu ewidencjonowania i wypożyczania „Naszego elementarza”
na stronie MEN

[Informacja w sprawie ewidencjonowania i wypożyczania Naszego elementarza oraz podręczników lub materiałów edukacyjnych do języka obcego i materiałów ćwiczeniowych zakupionych do klasy I ze środków dotacji celowej](#)

Ewidencja darmowego podręcznika

Podstawa prawna: Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 29 października 2008 r. w sprawie sposobu ewidencji materiałów bibliotecznych (Dz. U. z 20 listopada 2008 r. nr 205, poz. 1283)

1. Biblioteka szkolna prowadzi następujące księgi inwentarzowe:
 - ✓ księgę inwentarza głównego książek i roczników czasopism,
 - ✓ księgę podręczników i broszur,
 - ✓ księgę zbiorów specjalnych.

Ewidencja darmowego podręcznika

2. Darmowy podręcznik wpisywany jest do **księgi podręczników i broszur** tak jak inne podręczniki (§ 6 ust. 4 ww. rozporządzenia). **Prowadzi się ją w sposób uproszczony**, który polega na zapisywaniu w jednej pozycji księgi (np. pod numerem 120) wszystkich egzemplarzy jednostki wyszczególnionej w dowodzie wpływu (czyli jest to grupa jednakowych dokumentów ujętych na jednym dowodzie wpływu), z podaniem w jednej z rubryk liczby zakupionych egzemplarzy (np. 10 egz. jednego podręcznika). Dla identyfikacji poszczególnych egzemplarzy nadaje się im numer inwentarzowy łamany przez kolejny numer w danym zbiorze, np. 120/1, 120/2 itd.

Ewidencja darmowego podręcznika

3. Wartości materiałów ewidencjonowanych w sposób uproszczony nie dolicza się do wartości ogólnej zbiorów bibliotecznych (§ 6 ust. 6 ww. rozporządzenia). Oznacza to, że materiały te nie zwiększają majątku biblioteki i nie podlegają rozliczeniom finansowym, tzn. nie ujmuje się ich w rocznym zestawieniu wpływów i ubytków, przedstawianych w celu uzgodnienia z księgowością szkoły.

Ewidencja darmowego podręcznika

4. Darmowy podręcznik ubytkujemy. Dla ubytków z inwentarza głównego i inwentarza zbiorów specjalnych prowadzi się oddzielne rejestry. Ubytków z inwentarza broszur i podręczników nie wpisuje się do rejestru, braki ujmuje się w oddzielnych protokołach, a w księdze inwentarzowej w rubryce „15” podaje się numer ubytku. Protokoły te przechowuje się w teczce w kolejności chronologicznej.
5. Podręczniki, tak jak inne rodzaje zbiorów, pieczętujemy okrągłą pieczęcią biblioteczną.

Ewidencja darmowego podręcznika w wybranych bibliotekach szkolnych - przykłady

Przykład 1

1. Darmowy podręcznik jest traktowany jako dar.
2. Utworzona została oddzielna księga inwentarzowa z uproszczoną ewidencją szczegółową, gdzie pod jednym numerem rejestruje się wszystkie egzemplarze jednostki. Liczbę egzemplarzy podaje się w odpowiedniej rubryce.
3. Księga otrzymała symbol P – podręcznik został wpisany pod sygnaturą P1, każda książka otrzymała numer P1/1, P1/2, P1/3 itp.

Ewidencja darmowego podręcznika w wybranych bibliotekach szkolnych - przykłady

4. Dowód wpływu dla księgowości. Treść protokołu przyjęcia podręczników: „Podręczniki przekazane nieodpłatnie przez MEN bibliotece Szkoły Podstawowej w Olsztynie”. Wyszczególniony autor, tytuł, liczba egzemplarzy, cena jednostkowa, wartość ogólna.
5. Zawartość księgi nie wchodzi do majątku biblioteki.
6. Każdy uczeń ma założoną kartę czytelnika, każda książka ma kartę książki, podręcznik jest normalnie wypożyczany.

Ewidencja darmowego podręcznika w wybranych bibliotekach szkolnych - przykłady

Przykład 2

1. Wprowadzenie do ewidencji programu MOL (nowa księga podręczników).
2. Nadanie numeru i kodu kreskowego, opieczętowanie.
3. Przygotowanie „Wykazu przekazanych podręczników szkolnych, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych” do podpisu dla rodziców.
4. Obłożenie książek w folię i podpisanie imienne każdej książki w formie naklejki na folię.
5. Odbiór podręczników, materiałów ćwiczeniowych i list przez wychowawców klas, rozdanie uczniom, zebranie podpisów od rodziców.

Wykaz przekazanych podręczników szkolnych, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych lub

Protokół wypożyczenia darmowego podręcznika (przykład)

Klasa 1 C

Rok szkolny 2014/2015

**Lorek M., Woltman L.: *Nasz elementarz. Podręcznik do szkoły
podstawowej, klasa I, cz. 1***

L.p.	Imię i nazwisko ucznia	Numer inwentarzowy podręcznika	Data wypożyczenia	Data zwrotu	Podpis rodzica/opiekuna
1					
2					
3					

Każda biblioteka szkolna powinna opracować **Regulamin korzystania z darmowych podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych** – wzór „Biblioteka w szkole” nr 9/2014 rok s. 13

Regulamin powinien zawierać:

1. Zasady wypożyczania darmowego podręcznika.
2. Obowiązki ucznia związane z wypożyczeniem.
3. Postępowanie w przypadku uszkodzenia, zniszczenia lub niezwrócenia podręcznika.
4. Można przywołać podstawę prawną, tj. Ustawa z dn. 30 maja 2014 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2014 r. poz. 811).

**Warmińsko-Mazurska Biblioteka Pedagogiczna
im. Prof. Tadeusza Kotarbińskiego w Olsztynie
ul. Natalii Żarskiej 2
tel. 89 527 39 41
e-mail: wmbp@wmbp.olsztyn.pl**